

Förvaltningsplan 2023-2025

Kollektivtrafikförvaltningen

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

INNEHÅLL

1	FÖRVALTNINGENS GRUNDUPPDRA	3
	Grunduppdrag enligt reglemente och lagstiftning	3
	Förvaltningens organisationsschema	4
	Övrigt gällande förvaltningens grunduppdrag	4
1.1.1	Kollektivtrafiknämnden	4
1.1.2	Kollektivtrafikförvaltningen	5
1.3	Samverkanspartners	5
1.3.1	Svealandstrafiken AB	5
1.3.2	Tåg i Bergslagen AB	5
1.3.3	Mälardalstrafik AB	5
1.3.4	AB Transitio	6
1.3.5	Oslo-Stockholm 2.55 AB	6
1.3.6	Västmanlands Lokaltrafik AB	6
1.3.7	Svensk Kollektivtrafik	6
1.3.8	Samtrafiken i Sverige AB	6
1.3.9	Mälardalsrådet	7
2	PLANERING OCH UPPFÖLJNING I FÖRVALTNINGEN	7
2.1	Planering	7
2.1.1	Regional utvecklingsstrategi	7
2.1.2	Västmanlands Regionala Trafikförsörjningsprogram	8
2.1.3	Trafikplan/Genomförandeplan 2030	8
2.2	Uppföljning	8
3	MÅL OCH UPPDRAG FRÅN FULLMÄKTIGE OCH STYRELSE/NÄMND	9
4	PLAN FÖR GENOMFÖRANDE AV UPPDRAG OCH MÅLUPPFYLLELSE	11
5	EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	13
5.1	Ersättningar	15
5.1.1	Beslutad ram	15
5.1.2	Beslutade ersättningar ur regionstyrelsens anslag	15
5.1.3	Fördelningen av ersättningen inom förvaltningen	15
5.1.4	Ramförändring jämfört med föregående års ram	15
5.2	Resultatreglering	16
5.3	Investeringar	17
5.4	Driftbudget	18
6	INTERN KONTROLL	19
7	FÖRVALTNINGSSPECIFIKA MÅL MED INDIKATORER OCH MÅLVÄRDE	21
8	INTERN REFERENS	23
9	UNDERSKRIFTER	23

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

1 FÖRVALTNINGENS GRUNDUPPDRAK

Grunduppdrag enligt reglemente och lagstiftning

Region Västmanland är regional kollektivtrafikmyndighet i Västmanland. Myndigheten, med nämnd och förvaltning, bildades 1 januari 2012 i och med den nya lagen för kollektivtrafik. 1 januari 2015 tillkom även ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken. Förvaltningens verksamhet är inriktad på att inom Västmanlands län och angränsande områden bedriva och utveckla den allmänna och särskilda kollektivtrafiken.

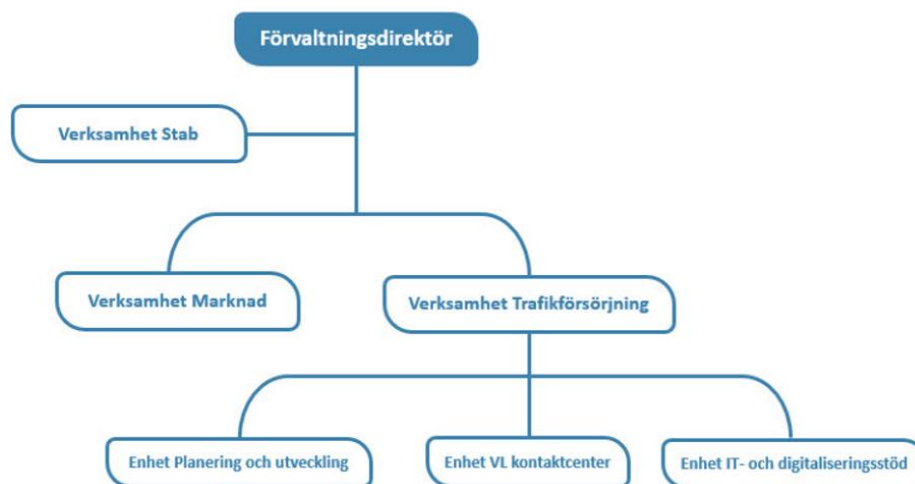
Utifrån kollektivtrafiknämndens ansvarsområden är förvaltningens grunduppdrag att:

- svara för strategiskt arbete inom området kollektivtrafik
- bereda övergripande strategiska kollektivtrafikfrågor inför beslut i regionfullmäktige
- upprätta underlag för, och lämna förslag till regionalt trafikförsörjningsprogram inför beslut i regionfullmäktige
- inom ramen för regionalt trafikförsörjningsprogram lämna uppdrag/beställning till aktiebolag och/eller enskild kommun som fått befogenhet att ingå avtal om allmän trafik
- besluta om allmän trafikplikt
- samverka med länets kommuner, organisationer, resenärer, företag och berörda myndigheter i kollektivtrafikfrågor
- inom sitt verksamhetsområde företräda länet gentemot statliga myndigheter och andra regioner
- avge yttrande på regionens vägnar i sådana ärenden som endast rör nämndens eget ansvarsområde och som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt
- löpande informera regionstyrelsen om strategiska kollektivtrafikfrågor
- rapportera om ekonomi, prestationer och kvalitet i enlighet med regionstyrelsens anvisningar
- noggrant följa utvecklingen inom kollektivtrafikområdet
- verka för forskning och utveckling inom kollektivtrafikområdet.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

Förvaltningens organisationsschema

[Klicka här och skriv]

Övrigt gällande förvaltningens grunduppdrag

1.1.1 Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för att verkställa Region Västmanlands uppdrag kring den regionala kollektivtrafiken. Nämnden ansvarar för beställarstyrning av regional kollektivtrafik för länsinvånarna och bedriver övergripande strategiskt arbete för kollektivtrafikens utveckling i länet. Det är ett arbete som sker i samverkan med kommunerna i Västmanland.

Nämndens uppdrag beskrivs i Reglemente för Kollektivtrafiknämnden 2022-2026, fastställd av fullmäktige 2022-06-14 § 86.

Nämnden har 7 ledamöter och 7 ersättare. Mandatperioden är 2022-10-15—2026-10-14.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

1.1.2 Kollektivtrafikförvaltningen

Förvaltningens verksamhet ska bidra till att uppnå de mål som finns i Regionplanen, Regionala utvecklingsstrategin och Trafikförsörjningsprogrammet samt förverkliga nämndens uppdrag och verkställa nämndens beslut. Dessutom arbetar förvaltningen på uppdrag av länets kommuner, både gällande allmän kollektivtrafik och serviceresor. Förvaltningen administrerar, planerar, upphandlar, marknadsför, säljer och utvärderar beställd trafik. Verksamheten baseras på två viktiga grunder - samhällsnytta och kundnytta, som utgår från medborgare och resenärer. Grunden ligger i att kollektivtrafiken är ett viktigt instrument för kommunernas och regionens utveckling. Förvaltningens uppdrag är alltså att identifiera och möta medborgarnas behov av kollektivtrafik inom de ekonomiska ramar som förvaltningen har att förhålla sig till.

Den allmänna kollektivtrafiken innefattar regionala tåg- och busslinjer, inomkommunal trafik och stadstrafik, anropsstyrd trafik samt kompletteringstrafik. Särskild kollektivtrafik omfattar sjukresor, färdtjänst, omsorgsresor samt särskild skolskjuts. För särskild kollektivtrafik innebär förvaltningens uppdrag att planera och samordna resor, samt administrera och utveckla verksamheten. Även upphandling av persontransporttjänster omfattas av uppdraget. I förvaltningens ansvar ingår även att besluta om tillstånd för färdtjänst (för i dagsläget Västerås och Sala). För vissa kommuner utförs även skolskjuts.

1.3 Samverkanspartners

1.3.1 Svealandstrafiken AB

Bolaget bedriver linje- och stadstrafik med buss i Västmanlands och Örebro län på uppdrag av respektive regions kollektivtrafikmyndighet. Bolaget har även upphandlat trafiktjänster och delar av trafikutbudet köper bolaget från privata entreprenörer. Bolaget ägs av Region Västmanland och Region Örebro län (50 % vardera).

1.3.2 Tåg i Bergslagen AB

Bolaget samordnar och upphandlar tågtrafiken i Bergslagsområdet, med viktiga anslutningar till knutpunkter som till exempel Västerås, Örebro, Falun och Borlänge. Trafiken utförs av upphandlad operatör. Bolaget ägs av regionerna Västmanland, Gävleborg, Örebro och Dalarna (25 procent vardera).

1.3.3 Mälardalstrafik AB

Bolagets uppdrag är upphandling, förvaltning och utveckling av regional tågtrafik i

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

Mälardalsregionen i samverkan med ägarnas regionala kollektivtrafikmyndigheter. Från våren 2019 har trafiken på fyra av sju linjer bytt namn till Mälartåg i samband med att nya tåg satts i trafik. Utbudet kompletteras med kommersiell trafik som idag bedrivs av SJ, till exempel på Mälärbanan. Periodkortsprodukten för trafiken heter Movingo. Bolaget ägs gemensamt av regionerna Stockholm (35 %), Sörmland (13 %), Uppsala (13 %), Västmanland (13 %), Örebro (13 %) och Östergötland (13 %).

1.3.4 AB Transitio

AB Transitio samägs av landets alla regioner förutom Gotland. Bolaget har som huvuduppgift att stödja ägarna med anskaffning och finansiering av spårfordon och reservdelar, uthyrning till ägare samt förvaltning av fordon och högvärdeskomponenter. Västmanlands ägarandel uppgår till 5 %.

1.3.5 Oslo-Stockholm 2.55 AB

Bolaget har som mål att det ska etableras tågtrafik mellan Oslo och Stockholm via Mälardalen med en restid under tre timmar. Bolagets uppgift är att verka för en bättre infrastruktur och trafikering. Bolaget ägs gemensamt av Region Västmanland (16,7 %), Region Värmland, Region Örebro län, Karlstad kommun, Västerås kommun och Örebro kommun.

1.3.6 Västmanlands Lokaltrafik AB

Bolaget bedriver ingen verksamhet utan har förvaltat långsiktigt ingångna avtal. Bolaget ägs till 100 % av Region Västmanland. Styrelsen har fått i uppdrag att avveckla bolaget, vilket kommer att ske under år 2023.

1.3.7 Svensk Kollektivtrafik

Svensk Kollektivtrafik är en bransch- och intresseorganisation för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och länstrafikbolagen i Sverige.

1.3.8 Samtrafiken i Sverige AB

Samtrafiken ägs av alla regionala kollektivtrafikmyndigheter samt merparten av de kommersiella trafikoperatörerna. Samtrafikens ambition är att vara branschledande inom tre fokusområden: kollektivtrafikdata, branschstandarder och kombinerat resande. De erbjuder tjänster inom informations- och biljettlösningar för kollektivtrafikbranschen i syfte att skapa ett gemensamt mervärde för ägarna för att gynna både trafikaktörer och resenärer. Västmanlands ägarandel uppgår till 2 %.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

1.3.9 Mälardalsrådet

Mälardalsrådet består av regionala kollektivtrafikmyndigheter, länsplaneupprättare och kommuner i de sju regionerna Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland och Gotland. Mälardalsrådet driver medlemmarnas frågor för konkreta resultat inom infrastruktur, kompetensfrågor, innovation, maritim samverkan och internationella jämförelser. Samverkan sker bland annat inom ramen för En Bättre Sits (EBS), ett brett transportpolitiskt samarbete. Aktörerna för EBS tar fram en gemensam systemanalys över behov av transportinfrastruktur utifrån ett storregionalt perspektiv av gods- och persontransporter.

1.4 Upphandlade transportörer

För serviceresor upphandlas transporttjänster via taxi- och/eller bussbolag.

2 PLANERING OCH UPPFÖLJNING I FÖRVALTNINGEN

2.1 Planering

Förvaltningsplanen för Kollektivtrafikförvaltningen utgår från "Regionplanen 2023-2025" samt "Västmanlands Regionala Trafikförsörjningsprogram". Förvaltningsplanen beskriver förvaltningens grunduppdrag samt mål, uppdrag, åtgärder för att nå målen och ekonomisk ersättning som gäller för kommande planperiod.

Förvaltningen fokuserar på en tydlig målstyrning av verksamheten. Målstyrning behövs för att hela organisationen på ett strukturerat sätt ska dra åt samma håll och fokusera på samma mål. Alla medarbetare måste vara medvetna om sitt ansvar och sin roll för att organisationen som helhet ska nå uppsatta mål. Att arbeta över enhetsgränser och i samverkan med samarbetspartners uppmuntras.

2.1.1 Regional utvecklingsstrategi

Visionen för den Regionala utvecklingsstrategin är "Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling". Visionen ska uppnås genom arbete inom tre målområden som alla bidrar till en hållbar utveckling; ett välmående Västmanland, ett tillgängligt Västmanland och ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt. I målområdet "Ett tillgängligt Västmanland" ingår att marknadsandelen av det motoriserade resandet ska öka. Ur ett länsperspektiv är det prioriterat med en kollektivtrafik som möjliggör resande inom hela länet.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

2.1.2 Västmanlands Regionala Trafikförsörjningsprogram

Kollektivtrafiknämnden är enligt lag skyldiga att ta fram och kontinuerligt revidera ett trafikförsörjningsprogram för länet. Kollektivtrafikmyndigheten har under åren 2020 och 2021 arbetat fram ett reviderat program i samråd med kommuner och berörda aktörer i länet. Det reviderade trafikförsörjningsprogrammet beslutades av Regionfullmäktige 2021-09-21. Det övergripande målet i programmet är att år 2030 nå 30 % marknadsandel av det motoriserade resandet. Trafikförsörjningsprogrammet och Regionplanen är förvaltningens mest centrala styrdokument.

Trafikförsörjningsprogrammet innehåller tre centrala målområden:

- Smart kollektivtrafik
- Användbar kollektivtrafik
- Attraktiv region

Utifrån trafikförsörjningsprogrammet ska bland annat bekväm och tillförlitlig tågtrafik hantera de större resandevolymerna inom och utanför länet, kompletterat med en väl utbyggd busstrafik i och omkring våra större tätorter för det lokala resandet. På landsbygden ska allt fler anpassade tjänster utvecklas som möjliggör ett hållbart resande.

Programmets mål följs upp genom flera relevanta indikatorer som tillsammans ger en samlad bedömning av måluppfyllelse.

2.1.3 Trafikplan/Genomförandeplan 2030

I september 2018 antog Kollektivtrafiknämnden "Kollektivtrafik för Västmanland - Trafikplan 2030". Dokumentet kommer att uppdateras utifrån det reviderade Trafikförsörjningsprogrammet och har bytt namn från "Trafikplan" till "Genomförandeplan". Genomförandeplanen kommer inte att ha egna mål och delmål utan ska verka för att Trafikförsörjningsprogrammets mål och delmål uppfylls samt målen i den Regionala utvecklingsstrategin. Genomförandeplanen beräknas vara klar i början av år 2023.

2.2 Uppföljning

Uppföljning av verksamheten sker på många olika sätt, formellt genom rapportering till nämnden. På förvaltningen finns en ledningsgrupp som ansvarar för styrningen av förvaltningen. Uppföljning sker genom såväl tertialrapporter som årsrapport, vid arbetsplatsträffar och samverkansmöten med fackliga organisationer samt andra intresseorganisationer. Externt sker uppföljning bland annat via tjänstemannadialoger och länsdelssamråd samt samverkansmöten.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

3 MÅL OCH UPPDRAG FRÅN FULLMÄKTIGE OCH STYRELSE/NÄMND

Mål o uppdrag	Regionfullmäktige	Kollektivtrafiknämnd
Ett välmående Västmanland		
Mål	Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	
Måldokument	-Framtidens hälso- och sjukvård 2030 -Program Nära vård -Primärvårdsprogram -Regional utvecklingsstrategi – RUS -Digitaliseringsstrategi 2021-2024	
Uppdrag	7. Bidra till hälsofrämjande insatser	1 Främja möjlighet att kombinera kollektivtrafik med andra transportmedel.
Ett tillgängligt Västmanland		
Mål	Invånarna ska ha stort förtroende för regionens tjänster inom kollektivtrafiken	- Invånarna ska vara nöjda med KTFs tjänster - Resenärerna ska vara nöjda med KTFs tjänster
Måldokument	-Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik - Länstransportplan för infrastruktur - RUS	
Uppdrag	9. Arbeta för att öka tryggheten inom kollektivtrafiken 10. RS och KTN ska arbeta för en effektiv och utvecklad kollektivtrafik och initiera en genomlysning av Svealandstrafiken 11. RUN, i dialog med RS och KTN, ska med övriga intressenter arbeta vidare med kort- och långsiktiga trafiklösningar för Finnsletten, inklusive tågstopp	2 Undersöka möjligheter till mer flexibel kollektivtrafik 3 Underlätta för resenären att åka med kollektivtrafik.
Ett nyskapande Västmanland		
Mål	Länet ska ha god innovationskraft	
Måldokument	- Forsknings- och innovationsstrategi - RUS	
Uppdrag	13. Arbeta för ett bättre näringslivsklimat	4 Undersöka möjligheten till autonom kollektivtrafik. 5 Utveckla kollektivtrafiken med syfte att stärka den regionala arbetsmarknaden och förbättra förutsättningarna för tillväxt på bästa sätt.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

En effektiv verksamhet av god kvalitet		
Mål	Verksamheten ska bedrivas med - God tillgänglighet - God kvalitet - God hushållning av resurser	- Förbättrad kollektivtrafik - Ökad kvalitet
Måldokument	-Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik - Hållbarhetsprogram - Digitaliseringsstrategi 2021-2024 - RUS	
Uppdrag	20. Ta fram förslag som lämpar sig för LOU eller LOV 28.Effektivisera administrationen och förbättra arbetssätt och tjänster 29. Vidta åtgärder för att minska administrativt merarbete till följd av politiska beslut 30. Ta fram förslag på intäktsökningar för regionen och arbeta för att öka regionens intäkter 35. Använda modellen för effekthemtagning vid investeringar och nya arbetssätt Effekthemtagningar ska realiseras och redovisas	6 Öka reklamintäkterna.
Stolta och engagerade medarbetare samt uppdragstagare		
Mål	RV ska vara en attraktiv arbetsgivare	
Måldokument	Program för personal- och arbetsgivarpolitik	Handlingsplan - Program för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik
Uppdrag	36. Prioritera arbete för att få en välmående personal och självständig bemanning 38. Säkerställa att uppdragstagare, entreprenörer och samarbetspartners inkluderas i arbetet med utvecklingen av god och nära vård	
En stark och uthållig ekonomi		
Mål	- Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat - Regionens finansiella ställning ska vara god	Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget
Måldokument	Riktlinje för god ekonomisk hushållning	
Uppdrag	-	KTN 7 Arbeta för en ekonomi i balans.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

4 PLAN FÖR GENOMFÖRANDE AV UPPDRAG OCH MÅLUPPFYLLELSE

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig
Ett välmående Västmanland		
RF 7. Genom att utföra kärnuppdraget, bedriva kollektivtrafik på ett kvalitativt och effektivt sätt, bidrar Kollektivtrafiknämnden till bättre folkhälsa och ett mer sammanhållet Västmanland.	Löpande	Förvaltningsdirektör
RF 7. KTN 1 Möjliggöra kombinerad mobilitet	Q4 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning
Ett tillgängligt Västmanland		
RF 9. Leverera nya tåg till Tåg i Bergslagen	Q1 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 9. Analysera resultatet från Kollektivtrafikbarometern om trygghet och föreslå åtgärder	Q1 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 9. Öka punktligheten i kollektivtrafiken	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 9. Implementera genomförandeplan för trafikförsörjningsprogrammet	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 9. Öka antalet turer som går enligt plan	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 9. Införa de reviderade planeringsprinciperna	Q1 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 10. Bidra till Regionstyrelsens genomlysning av Svealandstrafiken AB	Q3 2023	Förvaltningsdirektör
RF 10. Kvalitetssäkra leveransen av beställd trafik	Q4 2023	Förvaltningsdirektör
RF 11. Arbeta vidare med och utifrån ÅVS (åtgärdsvalsstudie) för kort- och långsiktiga trafiklösningar för Finnsletten i dialog med RUN och RS samt med övriga intressenter	Q4 2024	Förvaltningsdirektör
KTN 2. Undersöka möjligheter till utökad anropsstyrd trafik.	Q4 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning
KTN 3. Kartlägga behov av realtidsskärmar	Q4 2023	Verksamhetschef Marknad
KTN 3. Genomföra marknadsföringsinsatser som bidrar till bättre kännedom och kunskap för resenärer	Q4 2023	Verksamhetschef Marknad
KTN 3. Upphandla VL app och förbättra användarmöjligheten.	Q4 2023	Verksamhetschef Marknad
KTN 3. Utveckla Res med betalkort	Q4 2023	Verksamhetschef Marknad
KTN 3. Kvalitetssäkra trafiken inom Särskild kollektivtrafik genom att förstärka samverkan med transportbolagen för särskild kollektivtrafik	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
KTN 3. Utveckla kvalitetsuppföljning för särskild kollektivtrafik.	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
Ett nyskapande Västmanland		
RF 13. KTN 4 Undersöka möjligheten att införa autonoma fordon.	Q4 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 13. KTN 5 Omvärldsbevaka nya koncept inom kollektivtrafiken	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 13. KTN 5. Omvärldsbevaka den tekniska utvecklingen inom branschen	Q4 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig
En effektiv verksamhet av god kvalitet		
RF 20. Utreda om det finns verksamheter inom KTF som lämpar sig för LOU eller LOV.	Q4 2023	Förvaltningsdirektör
RF 28. Effektivisera administrationen och förbättra arbetssätt och tjänster	Q4 2023	Samtliga chefer
RF 28. Upphandla systemstöd för särskilda persontransporter samt app	Q4 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 28. Genomföra en översyn av alla interna IT-system i syfte att minska ner antal IT-system.	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 28. Ta fram en vägledning för energislag inom busstrafik	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 28. Ta fram en vägledning för energislag inom särskild kollektivtrafik	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 28. Upprätta avtal med Svealandstrafiken	Q2 2023	Förvaltningsdirektör
RF 28. Upphandla biljettsystem	Q4 2024	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 28. Införa kundservicefunktion för Tåg i Bergslagen	Q3 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 28. I enlighet med antagna planeringsprinciper ta fram uppdragsbeskrivning per stråk samt syfte med linjen.	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
RF 29. Vidta åtgärder för att minska administrativt merarbete till följd av politiska beslut	Q4 2023	Verksamhetschefer
RF 30. Ta fram förslag på intäktsökningar för regionen och arbeta för att öka regionens intäkter	Q3 2023	Verksamhetschefer
RF 30. KTN 6 Arbeta för att öka reklamintäkterna	Q2 2023	Verksamhetschef Marknad
RF 35. Använda modellen för effekthemtagning vid investeringar och nya arbetssätt Effekthemtagningar ska realiseras och redovisas	Q4 2023	Samtliga chefer
Stolta och engagerade medarbetare samt uppdragstagare		
RF 36. Utveckla chef- och ledarskap	Q4 2023	Samtliga chefer
RF 36. Utveckla medarbetarskapet	Q4 2023	Samtliga chefer
RF 36. Öka kunskapen om uppdrag och mål	Q4 2023	Samtliga chefer
RF 36. Aktivt arbeta med att sänka sjukskrivningstalet	Q4 2023	Samtliga chefer
RF 36. Verka för att vara en hälsofrämjande arbetsplats	Q4 2023	Samtliga chefer
RF 38. Säkerställa att uppdragstagare, entreprenörer och samarbetspartners inkluderas i arbetet med utvecklingen av god och nära vård	Q4 2023	Verksamhetschef Trafikförsörjning
En stark och uthållig ekonomi		
KTN 7. Arbeta för en ekonomi i balans.	Q4 2023	Enhets- och verksamhetschefer

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

5 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Trafiken finansieras av både offentliga medel, från Regionen och kommunerna, och av biljettintäkter eller egenavgifter från resenärerna. Utöver detta har förvaltningen intäkter från försäljning av reklam på bussar och väderskydd samt företagsförsäljning. Förvaltningens Kundcenter arbetar aktivt ut mot länets invånare med försäljning och upplysning. Kundcenter är dessutom ombud åt flera andra kollektivtrafikleverantörer, vilket ger intäkter till verksamheten.

Kommunerna betalar för den inomkommunala trafiken. Beräkningen sker under våren året före budgetåret. Intäkterna fördelas per linje och baseras på utfall föregående år. Trafikkostnader beräknas, efter kommunernas beställning av trafik, av Svealandstrafiken AB och fastställs av Kollektivtrafiknämnden. Trafikkostnaden för den regionala trafiken beräknas på samma sätt som för den inomkommunala trafiken och finansieras via regionbidrag. Taxorna uppräknas med LPIK. En översyn av modellen planeras under planperioden. För år 2023 beslutades rambudgeten med förutsättningen att kostnaden skulle kunna komma att justeras med anledning av kriget i Ukraina och eventuella ökade kostnader som följd. Kostnaderna har ökat kraftigt och därför har kostnaderna också under hösten räknats upp. Totalt har kostnaderna för busstrafiken ökat med 31 % på totalnivå för kommunernas och regionens busstrafik.

Täckningsgraden för den allmänna trafiken är biljettintäkter i förhållande till bruttokostnader för den beställda trafiken. Regionfullmäktige har beslutat att subventioneringsgraden på helheten ska minska. Administrativa kostnader för den allmänna kollektivtrafiken finansieras via den skatteväxling som skedde år 2012 från kommunerna till regionen. Preliminär transportkostnad för serviceresor beräknas under våren året innan budgetåret med justering under hösten. Löpande avstämningar sker månatligen och avslutas med en slutreglering baserad på faktisk årskostnad. Resenärerna betalar egenavgift för serviceresor. Storleken på egenavgiften är olika beroende på trafikslag och kommun.

Under år 2022 har biljettintäkterna återhämtat sig efter pandemins påverkan och motsvarar i stort sett 2019 års nivå med hjälp av det extra statsbidrag som erhöles under året på sex miljoner kronor.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

Kostnader för tågtrafik via Tåg i Bergslagen ökar kraftigt år 2023 med anledning av anskaffning av nya tåg som erbjuder större kapacitet och beräknas därefter att ligga kvar på den betydligt högre nivån kommande år. Översyn pågår av intäktsfördelningen mellan ägarna för Tåg i Bergslagen, vilket kan medföra högre nettokostnader. Utvärdering pågår av intäkt- och kostnadsfördelningsmodell för ägarna av Mälardalstrafik AB, vilket kan påverka Västmanlands nettokostnader. Kostnaderna för busstrafiken ökar kraftigt i 2023 års budget, vilket framför allt beror på ökade drivmedelskostnader. För att klara finansieringen för ökade kostnader inom tåg- och busstrafik har förvaltningen fått ta del av det extra anslaget om 30 miljoner kronor som är avsatta i Regionplanen för finansiering av utökad kollektivtrafik med mera.

I dagsläget finns stora brister i leveransen av tågtrafik, bland annat till följd av lokförarbrist. Planer från leverantörerna finns för att under år 2023 arbeta sig tillbaka till avtalad utbudsnivå. När tågtrafiken har stabiliserats kommer förvaltningen att se över trafiksystemet och utvärdera effektiv resursanvändning av parallellgående trafik.

Under år 2022 har avtalet med UL avseende länsöverskridande trafik omförhandlas. Kostnaden för år 2023 har dubblerats till cirka 10 miljoner kronor.

Avtalet med SJ om periodkortsgiltighet ligger kvar på samma kostnadsnivå under år 2023. SJ har aviserat önskemål om att omförhandla priser i avtalet. Dessutom är ambitionen att samtliga produkter i produktportföljen ska gälla i all trafik, vilket kan medföra kostnadsökningar i SJ's trafik.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

5.1 Ersättningar

5.1.1 Beslutad ram

Fullmäktige har beslutat om följande ram för Kollektivtrafiknämnden:

År 2023	351 290 tkr
År 2024	365 693 tkr
År 2025	365 693 tkr

5.1.2 Beslutade ersättningar ur regionstyrelsens anslag

Utöver ovanstående beslutad ram tillskjuter Regionstyrelsen 30 mnkr från Regionstyrelsens anslag för utökning av kollektivtrafik (MÄLAB mm).

5.1.3 Fördelningen av ersättningen inom förvaltningen

Nedan redovisas hur regionersättningen har fördelats inom förvaltningen:

	Allmän kollektivtrafik	Sjukresor
År 2023, ram	237 190 tkr	114 100 tkr
År 2023, RS-anslag	30 000 tkr	0 tkr
År 2024	246 915 tkr	118 778 tkr
År 2025	246 915 tkr	118 778 tkr

5.1.4 Ramförändring jämfört med föregående års ram

Ram år 2023

Ram 2022	332 013 tkr
LPIK uppräknig 5,8 %	19 257 tkr
Utökning ram från RS, hyra utbildningsenheten	20 tkr
Summa ram år 2023	351 290 tkr

Ram år 2024

Ram 2023	351 290 tkr
LPIK uppräknig 4,1 %	14 403 tkr
Summa ram år 2024	365 693 tkr

Ram år 2025

Ram 2024	365 693 tkr
LPIK uppräknig 0 %	0 tkr
Summa ram år 2025	365 693 tkr

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

5.2 Resultatreglering

Regionfullmäktige reviderade och fastställde 2020-06-16 Region Västmanlands resultatregleringsmodell. Genom resultatregleringsmodellen skapas ekonomiska incitament för bättre resursutnyttjande och följsamhet till gällande regler, eftersom modellen ger möjlighet att frångå det ettårsperspektiv som idag gäller för budgeterade medel. Modellen kan därigenom bidra till ett större ansvarstagande för verksamhetens resultat och medverka till ett effektivare resursutnyttjande samt bidra till att uppnå god ekonomisk hushållning. Resultatreglering tillämpas för bland annat Kollektivtrafiknämnden. 100 % av över- och underskott stannar i verksamheten. För att fastställa ett resultat behöver hänsyn tas till verksamhetens måluppfyllelse. Resultatreglering är en del i bokslutsdialogen och fastställs av Regionfullmäktige. Vid underskott ska en åtgärdsplan upprättas och återställande av underskott ska ske inom tre år.

Kollektivtrafiknämndens resultatreglering uppgår till ett positivt saldo på 19,0 miljoner kronor. Framställan om anspråktagande av dessa medel sker till Regionstyrelsen. Beviljade medel ska hållas särskilda från övriga kostnader och får inte vara kostnadsdrivande.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

5.3 Investeringar

Äskande och hantering av medel för inventarier, utrustning och byggnader ska ske enligt fastställd investeringspolicy. En förutsättning för att angivna investeringar ska kunna göras är att nämnden har utrymme i sin driftbudget för hyror respektive kapitaltjänstkostnader. Om överskott finns på förvaltningens beviljade investeringsram orsakad av att enskild godkänd ansökan inte har avropats innevarande år kan förvaltningen tillgodogöra sig detta överskott nästkommande år, dvs 1-årsregeln, samt avropa enskild investering nästkommande år istället. Undantag för 1-årsregeln gäller för enskild investeringsansökan över 1 miljon kronor där man får hantera överskottet i två år, dvs 2-årsregeln. Överskottet ska kunna relateras till enskild ej avropad investeringsobjekt, det är således objektet som man får med sig och inte ett saldoöverskott.

Inventarier och utrustning: Förvaltningens planeringsramar för inventarier och utrustning uppgår till 5 miljoner kronor år 2023, 5 miljoner kronor 2024 och 5 miljoner kronor 2025. Nedan framgår större planerade investeringar år 2023 samt förväntad effekt.

Större investeringar*	Ny- eller reinvestering	Orsak**	Investeringsbelopp (mkr)	Förväntad effekt
Systemstöd särskilda persontransporter	Reinvestering	Föråldrad teknik	5,0	Ökad kundnöjdhet. Effektivare verksamhet.

**Orsak enligt klassificering i investeringsverktyget Softpro

Nuvarande avtal för biljettsystem förfaller i november år 2024. Upphandling av biljettsystem påbörjades i slutet av år 2022. Investeringskostnaden för nytt biljettsystem finns med i regionens långtidsplan.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

5.4 Driftbudget

	Budget 2023	Budget 2022	Utfall 2021
Biljettintäkter	154 000	150 000	106 461
Övriga trafikintäkter	55 361	51 228	51 592
Regionersättning	381 290	332 014	366 146
Driftbidrag kommuner	434 656	333 512	326 030
Övriga intäkter	49 250	53 310	49 860
Summa intäkter	1 074 557	920 064	900 089
Trafikkostnad buss	-623 549	-512 918	-483 286
Trafikkostnad tåg	-118 432	-124 466	-135 467
Transportkostnad särskild kollektivtrafik	-198 359	-170 276	-176 872
Summa trafikkostnader	-940 340	-807 660	-795 625
Lönekostnader	-63 418	-55 146	-49 806
Övriga personalkostnader/utbildning	-1 888	-2 496	-730
Summa personalkostnader	-65 306	-57 642	-50 536
Lokal- och materialkostnader	-7 457	-4 070	-4 526
Kostnader underhåll hållplatser mm	-6 395	-6 160	-7 816
Telefoni och IT-kostnader	-30 898	-25 114	-20 318
Försäljning och kommunikation	-3 700	-3 650	-2 147
Kostnader övriga tjänster	-14 768	-8 861	-9 095
Övriga kostnader	-1 969	-1 808	-1 630
Summa övriga kostnader	-65 186	-49 663	-45 532
Avskrivningar	-1 985	-5 000	-5 478
Finansiella kostnader	-1 740	-100	-1 344
Summa kostnader	-1 074 557	-920 065	-898 515
Resultat	-0	-0	1 574

I övriga trafikintäkter ingår framför allt intäkter för skolkort. Dessutom ingår egenavgifter för sjukresor och färdtjänst, intäkter för Resplus och Movingo, intäkter för resor mellan vårdinrättningar med mera.

I övriga intäkter ingår framför allt vidarefaktureringskostnader av allmän skolskjuts i Västerås, Köping, Arboga, Kungsör, Norberg och Skinnskatteberg. Dessutom ingår intäkter för reklamförsäljning, provisionsintäkter, skolskjutsplanering, kommunikationsutrustning till taxibolag med mera.

I kostnader för övriga tjänster ingår externa konsulttjänster, provisionskostnader, inhyrd intern personal, regioninterna kostnader, skolskjutsplanering, nattbemanning beställningscentral, uppföljning av kundnöjdhet, medlemskap och kontrollanter.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

6 INTERN KONTROLL

I reglementet för internkontroll anges att Regionstyrelsen årligen ska upprätta en särskild plan för granskning och uppföljning av den interna kontrollen. Kontrollplanen ska inarbetas i förvaltningsplanen och rapporteras till Regionstyrelsen efter delårsrapport 2. Granskningen ska vara klar 2023-08-15.

Förvaltningens kontrollområden framgår i sammanställningen nedan. S=Sannolikhet, K=Konsekvens.

Regionövergripande kontrollpunkter:

Risk	Granskningsområde	Berört reglemente, policy eller regler	Riskvärde (väsentlighet och risk)	Metod för granskningen
Felaktiga löneutbetalningar	Kontroll av löneutbetalningar genom att kontrollera att signering sker av utanordningslistan i Heroma.	Instruktioner	(S=2, K=3) 6	Att gå igenom utanordningslistan i Heroma och kontrollera att denna signerats av ansvarig chef i systemet.
Bristande avtalstrohet vid inköp får ekonomiska konsekvenser	Kontroll av om inköpen görs utifrån upphandlade eller direktupphandlade avtal	Inköpspolicy	(S=3, K=3) 9	Stickprovskontroll av om inköp som görs av annan än upphandlad leverantör görs via tillåten direktupphandling och om artiklarna som köps av upphandlade leverantörer ingår i avtalet.
Driftstörningar slår ut alla regionensdigitala digitala kommunikationskanaler vilket innebär att kommunikationen måste bli analog	Kontrollera om rutiner fungerar för analog kommunikation om de digitala kanalerna har driftstörningar vid krissituation (intern kommunikation och samhällsviktig kommunikation mot invånare)	Kommunikationspolicy/ Regional kris- och katastrofplan RV	(S=3, K=3) 9	Stickprovskontroll
Regionen lever inte upp till lagstadgad tillgänglighet i service/info/tjänster	Kontrollera att våra digitala kanaler och tjänster är tillgängliga för alla invånare. Digital tillgänglighet innebär att ingen ska hindras från att använda digital service på grund av funktionsnedsättning.	Aktuell lagstiftning, Hållbarhetsprogrammet	(S=3, K=3) 9	Stickprovskontroll på digital information
Bristande informationssäkerhet	Informationssäkerhet - att medarbetarna genomgått grundläggande infosäkerhetsutbildning	Informations-säkerhetspolicy	(S=3, K=3) 9	Kontroll på kompetensplatsen

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

För att säkerställa att förvaltningens kontrollsystem fungerar på ett tillfredsställande beslutar Kollektivtrafiknämnden om förvaltningsinterna kontrollområden. Uppföljning av internkontrollen rapporteras till Kollektivtrafiknämnden i samband med delårsrapport 2.

Förvaltningens kontrollpunkter:

Risk	Granskningsområde	Berört reglemente, policy eller regler	Riskvärde (väsentlighet och risk)	Metod för granskningen
Risk för att fel ersättning betalas till taxibolagen	Kontroll att alla priser ligger rätt i stödsystem för särskilda persontransporter	Avtal med taxibolag	(S=2, K=4) 8	Kontrollera att samtliga priser i systemet är rätt, vid några tillfällen under året.
Risk för att medarbetare har behörighet till system som man inte ska ha behörighet till	Kontroll att medarbetare har den behörighet de behöver i stödsystem för särskilda persontransporter		(S=3, K=4) 12	Kontrollera att alla behörigheter i stödsystem för särskilda persontransporter är på rätt nivå.
Risk att biljetter som slås ut i backoffice inte blir betalda när integration saknas mellan system	Kontroll att registrering är bokförd på rätt sätt	Instruktioner	(S=4, K=2) 8	Stickprov att registrering via backoffice hanteras på rätt sätt
Risk för att medarbetare som slutar har kvar licenser och behörigheter till olika system	Kontroll att ingen som har slutat fortfarande har licens och/eller behörigheter till förvaltningens olika system.	Instruktioner	(S=3, K=3) 9	Kontrollera att bara anställda har licens och/eller behörighet till förvaltningens system.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

7 FÖRVALTNINGSSPECIFIKA MÅL MED INDIKATORER OCH MÅLVÄRDE

Redovisa här förvaltningsspecifika mål och indikatorer, utgå från senaste förvaltningsplan, uppdatera nuläge och förslå målvärde, kvalitetssäkra i separat mätplan.

Mål	Indikator	Målvärde År 2023	Nuläge År 2021	Redovisas
Ett tillgängligt Västmanland				
Invånarna ska vara nöjda med verksamhetens tjänster	Kollektivtrafikens marknadsandel totalt i länet (enligt Kollbar)	18 %	9 %	D, Å
	Andel av invånarna som är nöjda med den allmänna kollektivtrafiken	55 %	53 %	D, Å
Resenärerna ska vara nöjda med verksamhetens tjänster	Andel resenärer som är nöjda med den allmänna kollektivtrafiken	65 %	64 %	D, Å
	Andel resenärer som är nöjd med serviceresor, hela resan	90 %	88 %	D, Å
	Servicenivå bokning av serviceresor	95 %	93 %	D, Å
Resenärerna ska känna sig trygga när de reser med kollektivtrafik	Andel av resenärerna som upplever sig trygga vid resa med allmän kollektivtrafik	75 %	65 %	D, Å
	Andel av resenärer som upplever trygghet vid sjuk- och färdtjänstresa	80 %	79 %	D, Å
En effektiv verksamhet av god kvalitet				
Verksamheten ska bedrivas effektivt	Serviceresor; andel samtal som besvaras inom 60 sekunder	50 %	48 %	D, Å
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Andel inställda turer, busstrafik*	0,3 %	0,3 %	D, Å
	Andel inställda turer, Bergslagspendeln**	8,0 %	27,4 %	D, Å
	Andel inställda turer, Svealandsbanan**	1,0 %	2,4 %	D, Å
	Andel inställda turer, Uven**	1,0 %	2,4 %	D, Å
	Punktlighet inom Tåg i Bergslagen, Bergslagspendeln***	95 %	86 %	D, Å
	Punktlighet inom Mälardalstrafik, Svealandsbanan***	95 %	57 %	D, Å
Verksamheten ska bedrivas hållbart	Punktlighet inom Mälardalstrafik, Uven***	95 %	90 %	D, Å
	Andel fordonskilometer inom allmän kollektivtrafik med 100 % förnybara och/eller fossilfria bränslen	100 %	100 %	D, Å
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare				
Förvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	75 %	71,6 %****	Å
	Prestationsnivå	70 %	64,0 %****	Å
	Sjukfrånvaro	5,9 %	6,3 %	M, D, Å
Löpande uppföljning	Antal arbetsmiljöavvikelser			M
	Antal rehabiliteringsärenden			M
En stark och uthållig ekonomi				
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	Prognos/ekonomiskt resultat	0 mnkr	+1,6 mnkr	M, D, Å
Löpande uppföljning	Arbetad tid			M

*Avser helt eller delvis inställda turer **Avser helt inställda turer inklusive planerat inställda turer

*** Avser max 5.59 minuters försening vid ankomsttid ****Avser resultat år 2022

Marknadsandelen av det motoriserade resandet beräknas öka under kommande år. Målet är att nå 30 % år 2030. För att nå det beräknas marknadsandelen att öka med två till tre procentenheter per år under planperioden och uppgå till 23 % år 2025.

Kundnöjdheten hos resenärer inom allmän kollektivtrafik samt hos invånarna har under år 2022 minskat. Kundnöjdheten beräknas återhämta sig och öka under år 2023. Under planperioden beräknas kundnöjdheten att öka med två till tre procentenheter per år och uppgå till 60 % för invånarna år 2025 samt 71 % för resenärerna.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

Inplanerade åtgärder som bör påverka marknadsandelen och öka kundnöjdheten är att antalet genomförda turer ökar samt ökad punktlighet för tågtrafik samt åtgärder som förenklar för resenärerna inom framför allt busstrafiken.

Andelen nöjda resenärer inom färdtjänst- och sjukresor avseende hela reseupplevelsen, från bokning till ankomst, har ökat med en procentenhet under år 2022. Under år 2023 beräknas kundnöjdheten komma upp till 2020 års nivå på 90 % för att därefter ligga kvar på den nivån under planperioden.

Servicenivån vid beställning av färdtjänst- och sjukresor uppgick till 92 % i delårsrapporten per augusti, vilket är en minskning med en procentenhet. Målet för åren 2023-2025 är 95 %.

Andel inställda turer inom Mälardalstrafik har ökat kraftigt under år 2022, till skillnad mot inställda turer inom Tåg i Bergslagen som har minskat med 65 %. Operatörerna kan inte utföra trafik enligt grundbeställning, därför kommer reducering att ske under år 2023 i samband med tidtabellsplanering. Ambitionen är att återgå till den grundplanerade trafiken till år 2024.

Värden för hållbart medarbetarengagemang samt prestationsnivå har minskat vid senaste mätningen under hösten år 2022. Åtgärder finns inplanerade för att öka dessa index.

Sjukfrånvaron har ökat under år 2022. Med inplanerade åtgärder bör sjukfrånvaron minska och målet för sjukfrånvaron är satt till 5,9 %.

Följande indikatorer är nya i förvaltningsplanen för år 2023:

- Upplevd trygghet inom allmän kollektivtrafik.
- Upplevd trygghet inom sjuk- och färdtjänstresa.
- Andelen telefonsamtal för bokning av serviceresor som ska besvaras inom 60 sekunder.
- Punktlighet inom tågtrafik.
- Andel fordonskilometer med förnybara och/eller fossilfria bränslen 100 %

All verksamhet inom Kollektivtrafikförvaltningen har ett hållbarhetsperspektiv. Alla åtgärder syftar till att öka det kollektiva resandet. Inom särskild kollektivtrafik sker samordning av resenärer och miljökrav ställs vid upphandling.

Förvaltningsplan 2023-2025 Kollektivtrafikförvaltningen

8 INTERN REFERENS

Denna förvaltningsplan är beslutad av Kollektivtrafikförvaltningen 2023-01-18, § xxx
Diarienummer: KTM220061

9 UNDERSKRIFTER

Denna förvaltningsplan har upprättats i två exemplar, varefter förvaltningsplanen
undertecknats och fördelats med ett exemplar till vardera part.

Västerås 2023-01-
Kollektivtrafiknämnden

Västerås 2023-01-
Kollektivtrafikförvaltningen

Jenny Landernäs

Arne Andersson